

Mäntyteollisuuden näkymät ja haasteet puutuotealalla / Pohjanmaa ja Lappi

Metla -seminaari 23.2.2010

Kuusamo

Esityksen sisältö

- Puutuoteala / Pohjois-Suomi
- Näkymät ja haasteet tuoteryhmittäin
 - 2.1. Sahaus
 - 2.2. Puutaloteollisuus
 - 2.3. Rakennuspuu ja huonekalut

Iso kuva / näkymät / Pohjois-Suomi

- Maailman väkiluku kasvaa -> rakentaminen lisääntyy
- 11% rakennusten materiaaleista on puuta (+++)
- 75% puutuotteista menee rakentamiseen

- Perheyrietykset
- Perusteollisuus investoinnit
- Talo- / hirsitaloteollisuus investoinnit
- Vientikokemus ja -osaaminen (???)
- Metsävarat ja **mäntypuun laatu**
- Osaavaa ja sitoutunutta työvoimaa vielä saatavilla

- Metsäteollisuuden rakennemuutos kesken?
- Ekologisuus ja ilmaston muutos?

} Kärsivällinen
kehittäminen

Puutuoteala / Pohjois-Suomi

Puutuotetoimialan volyymi 1 mrd / PP + Lappi

Liikevaihto	2006	2007	2008	Osuus
Pohjois-Pohjanmaa	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%
Sahaus, höyläys	247,3	291,4	261,0	35 %
Puutalojen valmistus	193,0	212,0	201,8	27 %
Rakennuspuusepäntuotteet	135,8	149,1	147,1	19 %
Huonekalujen valmistus	108,7	145,3	145,1	19 %
Yhteensä	684,8	797,8	755,0	100 %

0,75 mrd

Liikevaihto	2006	2007	2008	Osuus
Lappi	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%
Sahaus, höyläys	84,6	139,6	104,8	48 %
Puutalojen valmistus	63,1	80,9	79,7	36 %
Rakennuspuusepäntuotteet	30,7	30,1	25,8	12 %
Huonekalujen valmistus	9,2	13,6	9,7	4 %
Yhteensä	187,6	264,2	220,0	100 %

0,25 mrd

Lähde: Tilastokeskus/ yritysrekisteri

Naturpolis Oy
Kari Miettunen 23.2.2010

Puutuotetoimialan työntekijät 5.000 / PP + Lappi

Liikevaihto	2006	2007	2008	Osuus
PP ja Lappi	1 000 €	1 000 €	1 000 €	%
Sahaus, höyläys	331,9	431,0	365,8	38 %
Puutalojen valmistus	256,1	292,9	281,5	29 %
Rakennuspuusepäntuotteet	166,5	179,2	172,9	18 %
Huonekalujen valmistus	117,9	158,9	154,8	16 %
Yhteensä	872,4	1 062,0	975,0	100 %

Työntekijät	2006	2007	2008	Osuus
PP ja Lappi	kpl	kpl	kpl	%
Sahaus, höyläys	1 123	1 096	1 024	25 %
Puutalojen valmistus	1 248	1 369	1 206	29 %
Rakennuspuusepäntuotteet	1 055	1 102	1 071	26 %
Huonekalujen valmistus	789	814	860	21 %
Yhteensä	4 215	4 381	4 161	100 %
Koko metsäsektori			13 000	5,5 %

Lähde: Tilastokeskus/ yritysrekisteri

Naturpolis Oy
Kari Miettunen 23.2.2010

Puutuotetoimialan LV / hlö (PP + Lappi)

Työntekijät	2006	2007	2008	Suomi
PP ja Lappi	Lv / hlö	Lv / hlö	Lv / hlö	%
Sahaus, höyläys	296	393	357	360 - 420
Puutalojen valmistus	205	214	233	213 - 228
Rakennuspuusepäntuotteet	158	163	161	152 - 164
Huonekalujen valmistus	149	195	180	133 - 149
Yhteensä	207	242	234	

Lähde: Tilastokeskus/ yritysrekisteri

Kantorahatulot 0,2 mrd / PP + Lappi + Kainuu

Puutavaralaji	2006	2007	2008	Arvo	
	1000 m3	1000 m3	1000 m3	M€	
<u>PP</u>					
MäT	698	898	845	50,1	71 %
KuT	366	396	348	20,6	
<u>Lappi</u>					
MäT	845	1 052	989	53,6	87 %
KuT	140	195	150	7,8	
<u>Kainuu</u>					
MäT	967	1 133	935	53,3	73 %
KuT	304	397	341	18,9	
<u>Yhteensä</u>					
MäT	2 510	3 083	2 769	157	77 %
KuT	810	988	839	47	
Yhteensä	3 320	4 071	3 608	204	

Puutaloteollisuuden merkitys suuri: 0,3 mrd

Talovalmistaja	2007	2008	
Kastelli -Talot Oy	84,2	72,4	
Kontiotuote Oy	65,5	61,3	
Pohjola-Design-Talo Oy	60,3	47,1	
Pyhännän rakennustuote Oy	47,8	40,8	
Mammutihirsi	25,2	22,0	
Lappli-Talot Oy	18,9	15,8	
Lapponia House Oy	17,6	15,9	
Kuusamon Hirsitalot Oy	10,8	12,7	
Oy Honkamajat Ltd	8,5	7,9	
Nordic PolarHouse Oy	7,4	7,9	
Vuokatti Hirsitalot Oy	8,0	5,7	
Ikihirsi Oy	5,1	5,3	
Kiimingin Mökkinekkari Oy	3,8	3,2	
Pellopuu Oy	3,4	2,0	
Vaaran Aihkitalot Oy	1,2	1,2	
Puutalot	211,2	176,1	55 %
Hirsitalot	131,5	121,3	
Lämpöhirsit	25,0	23,8	
Honkarakenne Oy	85,9	78,4	52,3

Osuus Suomen myynnistä:

Puutalot: $200 / 750 = 24\%$

Hirsitalot: $121 / 318 = 38\%$

Näkymät ja haasteet

Sahateollisuus

Kustannuskilpailu

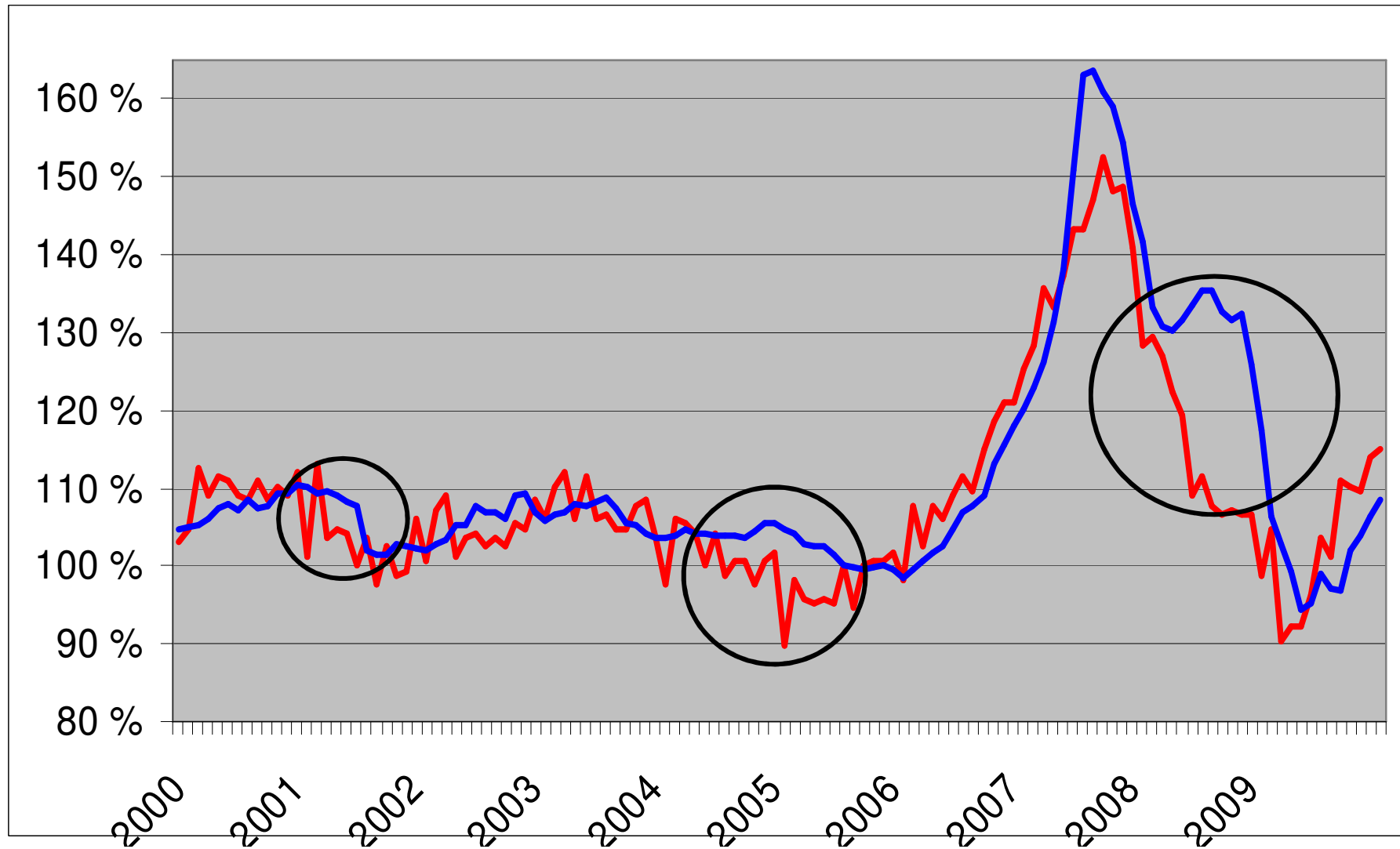
- Sijainti - kuljetuskustannukset, infra, kuljetustuet
- Puun tasainen saatavuus (metsänomistus ja neuvonta)
- Puun tasainen keskihinta (tuotekohtaiset arvot?)
- Leimikon arvo ja apterauksen optimointi (hinnoittelu?)
- Metsänhoidolla lisää laatua ja arvoa!

- Kuitupuun hinta ja käyttö: 20 - 30% sahan kertymästä
- Käytösuhde ja kapasiteetti - puun koko, pituus, asetteet

- Sivutuotteet (hake!!)
- Energia - oman lämmöntuotannon jalostaminen

- Tuottavuus - hyvät työntekijät ja automaatio
- Investointien tuottovaatimus

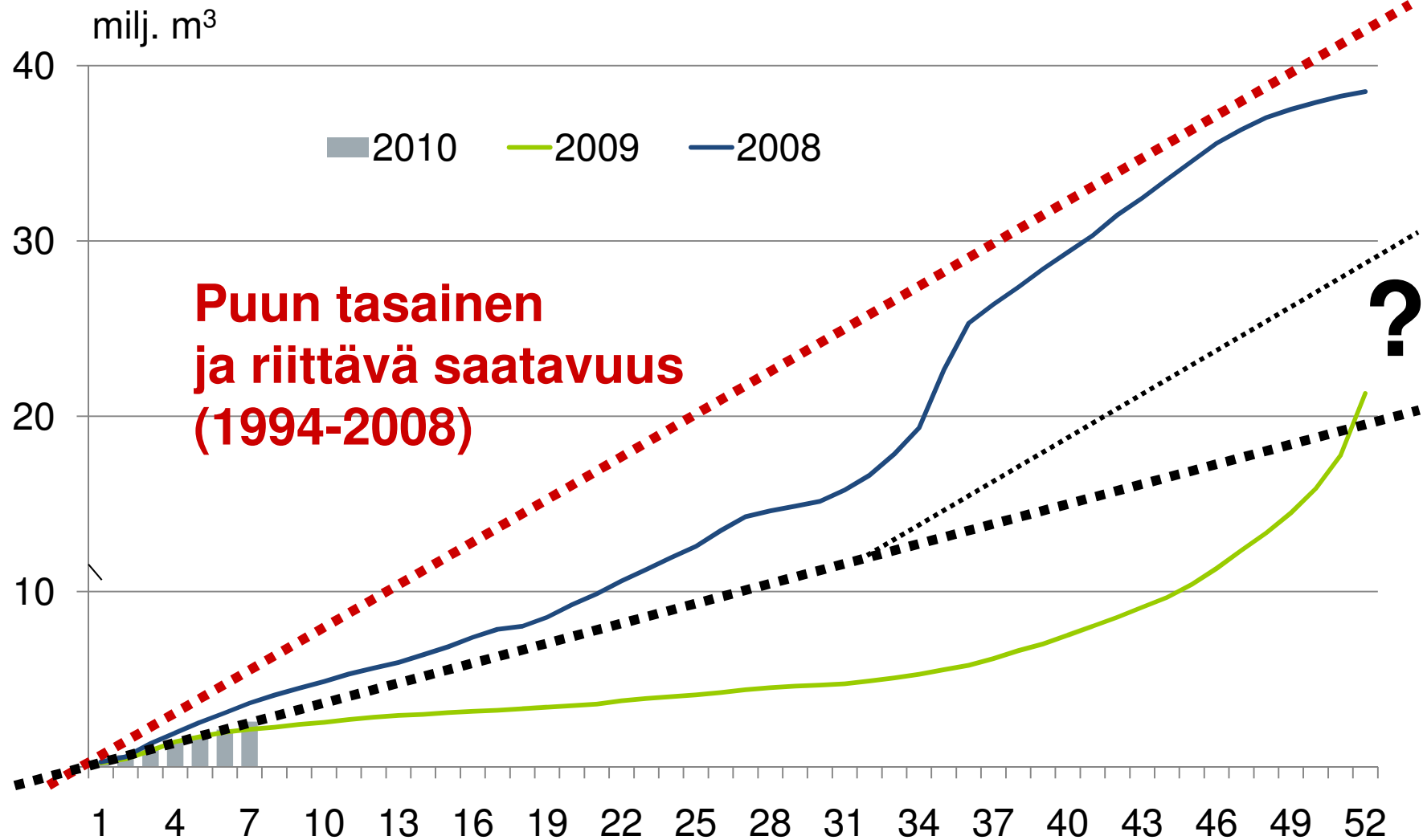
Hintavaihtelut

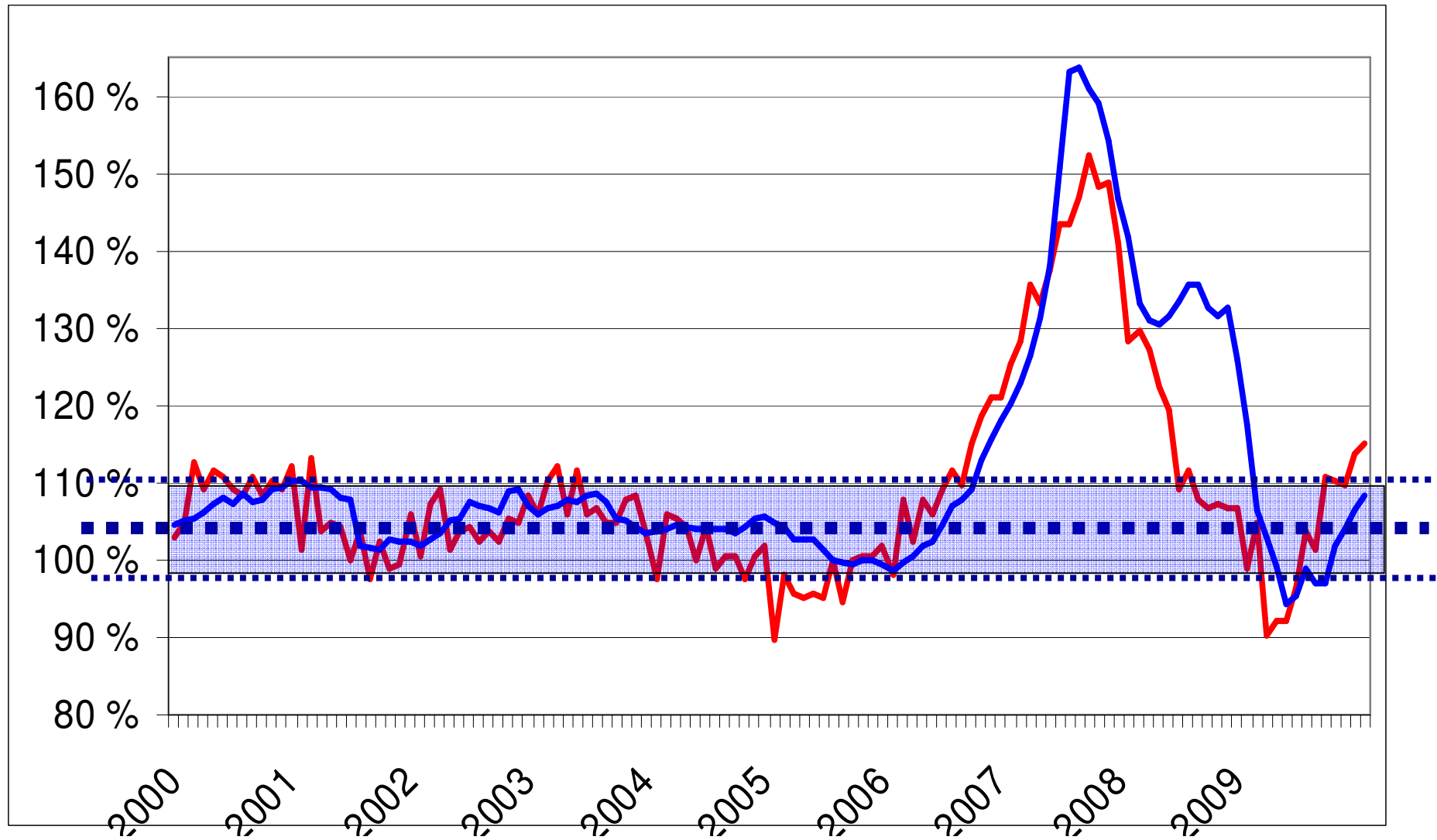
Lähde: Metla / Metinfo

Naturpolis Oy
Kari Miettunen 23.2.2010

Kumulatiiviset puun ostomäärät yksityismetsistä

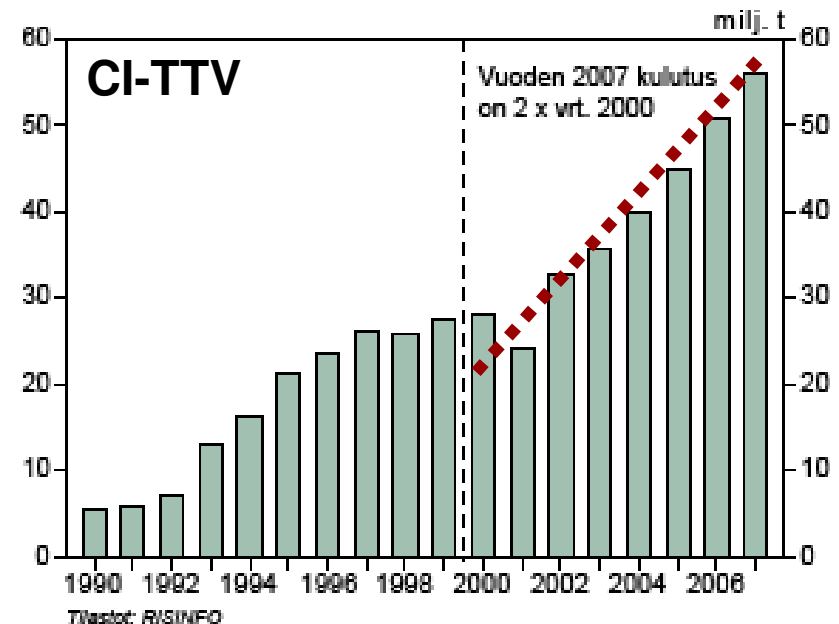
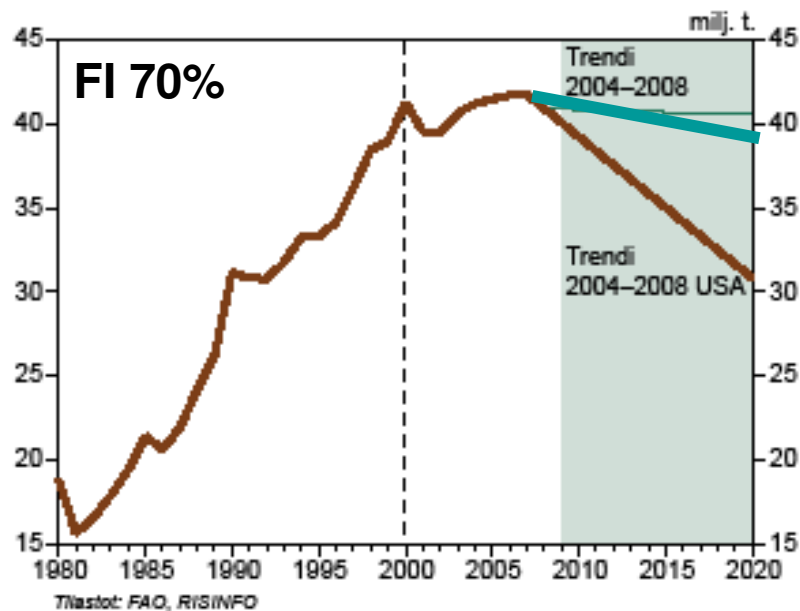
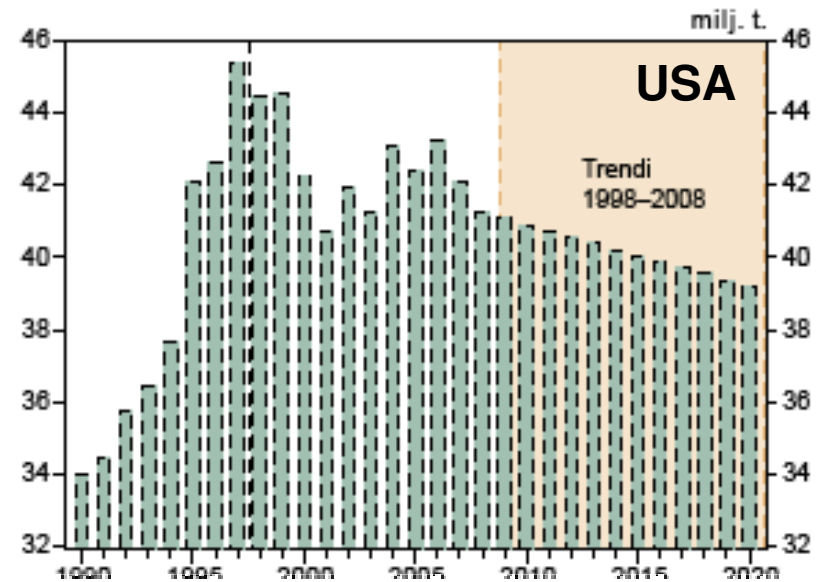
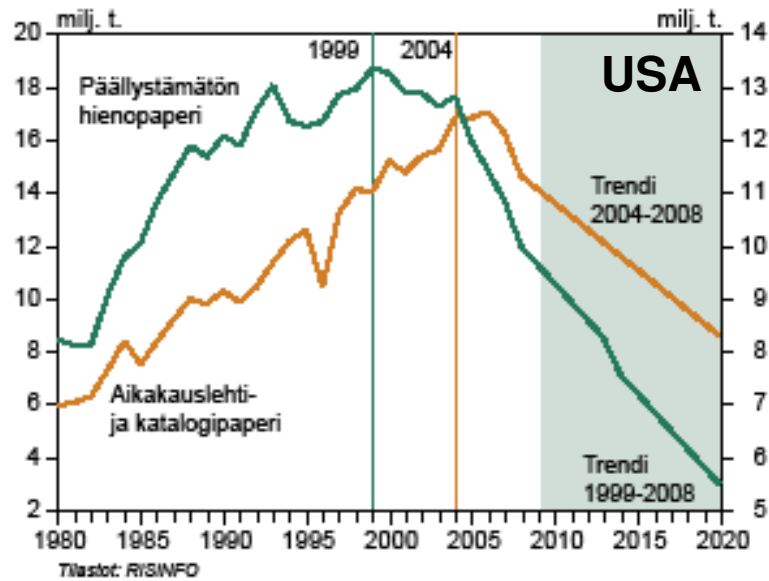
Puun tasainen keskihinta

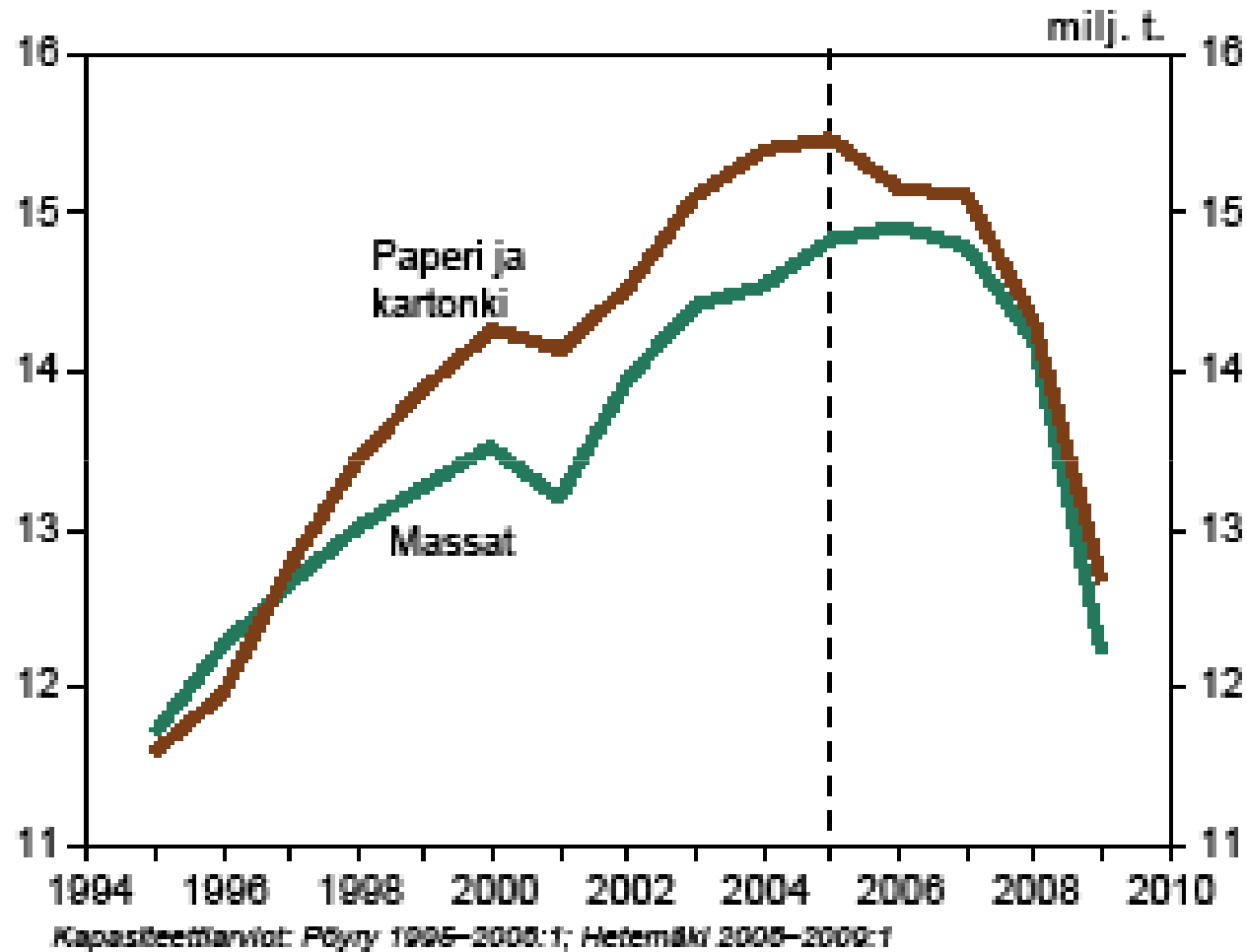
Lähde: Metla / Metinfo

Naturpolis Oy
Kari Miettunen 23.2.2010

Rakennemuutos

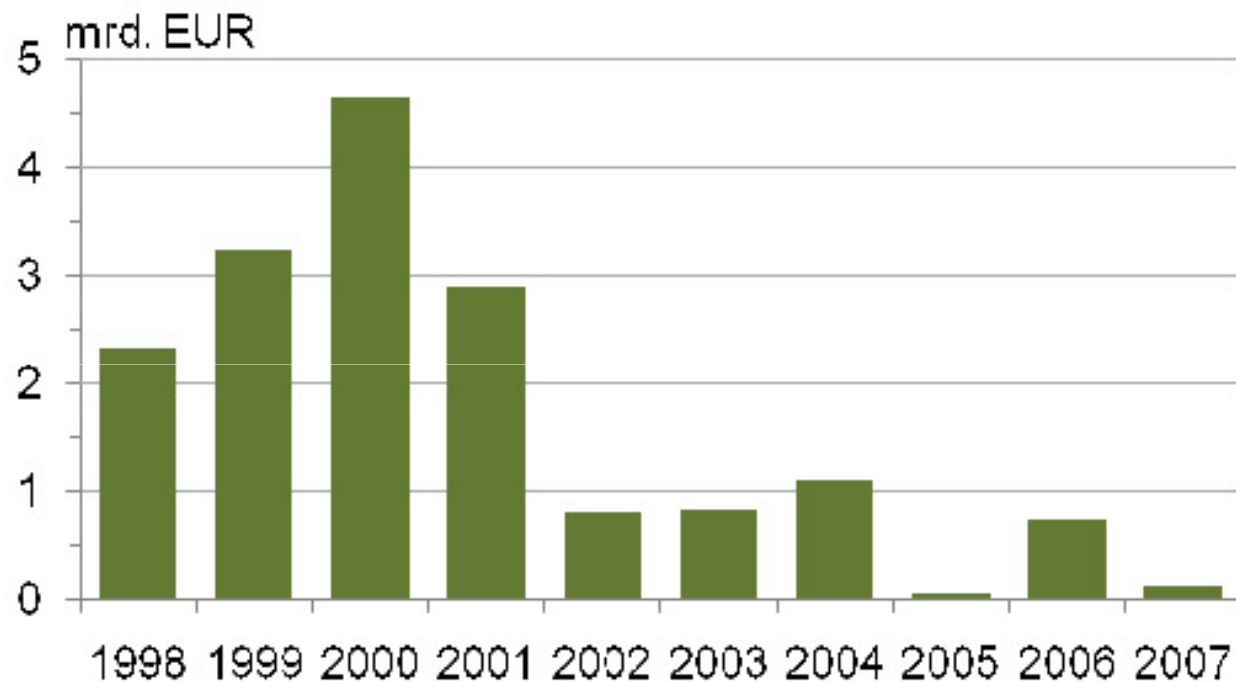
Kuitupuu ja pikkutukki

Kuva 1. Suomen massa- ja paperiteollisuuden kapasiteetin kehitys 1995–2009:l.

SUOMALAISTEN METSÄTEOLLISUUSKONSERNIEN KANNATTAVUUS

Tulos ennen veroja ja sijoitetun pääoman tuotto-%

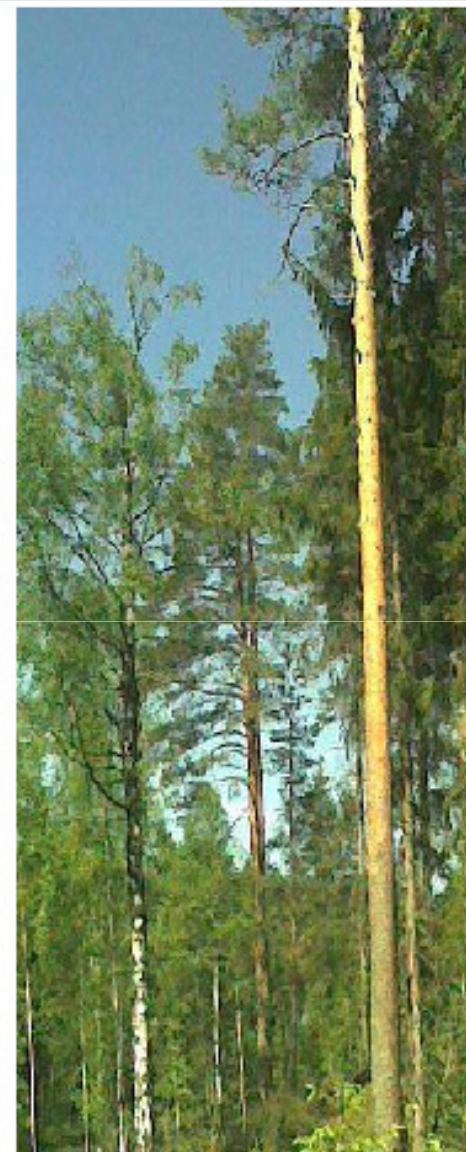

Sijoitetun pääoman tuotto -%

11,6	14,3	16,5	10,4	4,0	4,0	5,3	1,4	4,0	2,6

11.9.2008
Harri Rumpunen

7

Kuitupuu ja pikkutukki

Kuiduttavan teollisuuden rakennemuutos (-10 Mm³)
Kuitupuun nollaraja - poltto, sahaus, nerokas jalostus?

Teknologian kehittäminen pienelle ja lyhyelle puulle

- Sormijatkaminen, liimahirret, liimapalkit (?)
- Uudet prosessimallit (käytösuhde, kapasiteetti)
- Insinööripuu ja uudet asiakasstrategiat (verkostot)

Puukaupan ja hinnoittelun kehittäminen

- Hintamallit, apteerausmallit - uudet puutavaralajit?
- Leimikon arvosaanto vs. kokonaishinta
- Energiapuun hinta ja businessmallit (polttaminen?)

Mikä on mäntykuidun laatu ja ominaisuudet - arvo?

Jalostusarvo

Mietittävä kaikissa tuotantovaiheissa:

1. Metsän hoito (laatu) ja puukauppa (hinnoittelu)
2. Puun hankinta -> Korjuu, kuljetukset ja varastot
3. Energia
4. Sivutuotteet
5. Palvelukonseptit
6. Uudet tuotteet

Onko mänty jalopuu tulevaisuudessa?

Sivutuotteet ja energia

Sivutuotteiden nollaraja: laatu, poltto, nerokas jalostus

Teknologian kehittäminen sivutuotteiden jalostamiseen

- Kuivaus "hukkalämmöllä" - hake, metsähake, puru ...
- Bioenergiatuotteet ja uudet liiketoimintakonseptit
- Biojalosteet ...

Hajautettu energiantuotanto "kompensoimaan sijaintia"

- sähkötariffit, investointituet, uudet yhteistyömallit
- kuka investoi lämpö- sähkövoimalaitokseen?

Hakkeen laatu- ja kuljetuskustannukset

- Selluteollisuus ainoa oikea käyttökohde - hinta?
- Muussa käytössä laatua on laskettava?

Näkymät ja haasteet

Taloteollisuus

Taloteollisuuden haasteet

- Vienti ja viennin jakeluratkaisut (riskit, tuotto?)
- Uudet liiketoimintakonseptit, kerrostalot... 11%?
- Palvelu- ja huoltokonseptit?

- U -arvot (seinä: 0,40 .. 0,17 W/m²K)
- Ekologisuus - puun hiilijalanjälki, elinkaarianalyysit?
- Tulisiko rakennuksille laskea kulutus ja päästöt?

- Järeän puun saatavuus (hirsi 270 - 230 mm)
- Rakenteiden uudelleen suunnittelu
- Jalostusarvon lisääminen (verkostot - oma tuotanto?)

Onko mänty ekologinen rakennusmateriaali?

Näkymät ja haasteet

Rakennuspuu ja huonekalut

Mänty jalopuuksi

Sijainti

- Ilman, lasin, liiman, maalin, helojen, naulojen kuljetus
- Kustannuskilpailukyky haaste

Erikoistuminen

- Omat lopputuotteet ja asiakkaat (jalostusarvo)
- Erikoiskohteet ja yhteistyökonseptit
- Tiukka tuote- ja asiakassegmentointi
- Uudet liiketoimintamallit (Lappset: 36,5 M / 1,3 M)!!

Tuotekehitys ja markkinointi

- Tuotteiden ja palvelun kokonaislaatu!
- Sydänpuu, kasvunopeus, työstettävyys, lujuus
- Ekologisuus, elinkaari, jalopuu?